

PROFESIJAS STANDARTS
"Mežsaimniecība"

PROFESIONĀLĀS KVALIFIKĀCIJAS PRASĪBAS
"Meža mašīnu operators"

1. Profesionālās kvalifikācijas nosaukums, kvalifikācijas līmenis, prasības izglītībai	
"Meža mašīnu operators"	Kvalifikācijas līmenis: Ceturtais profesionālās kvalifikācijas līmenis (4. PKL)
	Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību: Specifisku prasību nav.
2. Profesionālās kvalifikācijas daļas un profesionālās kvalifikācijas prasības attiecībā uz specializāciju un saistītu profesionālo kvalifikāciju	
Prasības attiecībā uz darba tirgū atpazīstamu kvalifikācijas daļu: Nav datu	
Profesionālās kvalifikācijas specializācijas: Nav datu	
Saistītās profesionālās kvalifikācijas, kvalifikācijas līmenis: Motorzāģa operators (3.PKL)	
3. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu kopsavilkums	
Meža mašīnu operators, atbilstoši norādījumiem tehnoloģiskajā kartē veic jaunaudžu kopšanu, gāž kokus, gatavo un krautuvē pieved koksnes produktus ar meža mašīnām – harvesteru un forvarderu, veic meža mašīnu regulēšanu, tehniskās apkopes un vienkāršus remontus. Kvalifikācijas "Meža mašīnu operators" pienākumi un uzdevumi: 3.1 Cirsmas izstrādes darba plānošana. 3.1.1 Plānot koksnes produktu pievešanas ceļu izvietojumu cirmā. 3.1.2 Sagatavot cirsmas izstrādes darbavietu atbilstoši darba drošības prasībām. 3.1.3 Noteikt koksnes produktu krautuvei piemērotāko vietu. 3.1.4 Saglabāt cirsmu izstrādē dabas un sabiedrībai nozīmīgās vērtības. 3.1.5 Izvērtēt meža mašīnu pārvietošanās iespējas dažādā apvidū. 3.1.6 Sagatavot cirsmas izstrādes tehnoloģisko karti. 3.2 Koksnes produktu ražošana ar harvesteru. 3.2.1 Noregulēt harvestera manipulatoru atbilstoši operatora individuālajām prasmēm. 3.2.2 Sagatavot koka stumbra sagarumošanas datni. 3.2.3 Kalibrēt harvestera mērīšanas sistēmas precizitāti. 3.2.4 Sagatavot koksnes produktus ar harvesteru visos ciršu veidos mežā. 3.2.5 Nomērīt mežaudzes rādītājus cirsmas izstrādes procesā un pēc tā (meža mašīnu operators). 3.2.6 Izvērtēt sava darba rādītājus prasmju pilnveidei. 3.3 Koksnes produktu pievešana ar forvarderu. 3.3.1 Noteikt koksnes produktu izvietojumu krautuvē. 3.3.2 Noregulēt forvardera manipulatoru atbilstoši operatora individuālajām prasmēm. 3.3.3 Komplektēt forvardera kravas ar dažāda veida koksnes produktiem.	

3. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu kopsavilkums

3.3.4 Vadīt forvarderu dažādā apvidū un pievešanas apstākļos.

3.3.5 Veikt pievešanas ceļu uzturēšanas pasākumus.

3.3.6 Izkraut koksnes produktus krautuvē.

3.4 Meža mašīnu tehniskās kārtības uzturēšana un vienkāršu remontu veikšana.

3.4.1 Aprīkot meža mašīnas ar atbalsta un pretslīdēšanas ķēdēm.

3.4.2 Veikt meža mašīnu ikdienas un periodiskās apkopes.

3.4.3 Noteikt meža mašīnu tehnisko mezglu bojājumus, veikt vienkāršus remontus.

3.4.4 Regulēt meža mašīnu tehniskos mezglus.

3.4.5 Lietot naftas produktus absorbējošos materiālus.

3.4.6 Ierīkot tehnisko šķidrumu, materiālu un atkritumu novietni.

3.5 Nokļūšana darbavietā mežā un/vai meža mašīnu apgāde.

3.5.1 Patstāvīgi nokļūt darbavietā.

3.5.2 Izvērtēt vieglā automobiļa tehnisko gatavību dalībai ceļu satiksmē.

3.5.3 Noteikt optimālāko maršrutu līdz darbavietai mežā.

3.5.4 Nogādāt kravu uz darbavietu mežā.

3.5.5 Sagatavot kravu pavaddokumentus.

4. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā PROFESIONĀLĀ kompetence (profesionālo zināšanu, prasmju, patstāvības un atbildības kopums)					
Nr.p. k.	Uzdevumi	Prasmes	Profesionālās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
Cirsma izstrādes darba plānošana.					
4.1.	Plānot koksnes produktu pievešanas ceļu izvietojumu cirmā.	Noteikt meža mašīnu papildu aprīkojuma nepieciešamību darbam konkrētā apvidū.	Izpratne: Meža mašīnu aprīkojums. Lietošana: Mežizstrādes darbu plānošana. Digitālo un drukāto karšu lietošana. Noteikumu prasības par koku ciršanu mežā.	Spēja plānot cirsmas izstrādes darbus.	LKI 3. līmenis
		Noteikt optimālo pievešanas ceļu izvietojumu.			
		Novērtēt reljefa, infrastruktūras un saglabājamo objektu ietekmi uz pievešanas ceļu izvietojumu.			
4.2.	Sagatavot cirsmas izstrādes darbavietu atbilstoši darba drošības prasībām.	Identificēt riskus darbavietā.	Lietošana: Darba aizsardzības prasības mežsaimniecībā.	Spēja plānot cirsmas izstrādes darbus.	LKI 3. līmenis
		Izvietot kolektīvos aizsardzības līdzekļus cirsmu izstrādes darbavietā.			
		Lietot individuālos aizsardzības līdzekļus cirsmu izstrādes darbos.			

4. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā PROFESIONĀLĀ kompetence (profesionālo zināšanu, prasmju, patstāvības un atbildības kopums)

Nr.p. k.	Uzdevumi	Prasmes	Profesionālās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
4.3.	Noteikt koksnes produktu krautuvei piemērotāko vietu.	Aprēķināt krautuvei nepieciešamo platību.	Izpratne: Koksnes produkti. Krautuves ierīkošanas ierobežojošie faktori. Lietošana: Krautuves platības aprēķini. Kolektīvo un individuālo aizsardzības līdzekļu lietošana. Digitālo karšu lietošana.	Spēja plānot cirsma izstrādes darbus.	LKI 3. līmenis
		Identificēt ierobežojošos faktorus krautuves ierīkošanai.			
		Izvērtēt krautuvei piebraucamos ceļus.			
		Izvietot kolektīvos aizsardzības līdzekļus cirsmu izstrādes darbavietā.			
		Lietot individuālos aizsardzības līdzekļus cirsmu izstrādes darbos.			
4.4.	Saglabāt cirsmu izstrādē dabas un sabiedrībai nozīmīgās vērtības.	Atpazīt sabiedrībai nozīmīgas vērtības.	Izpratne: Bioloģiski nozīmīgie meža struktūras elementi. Saglabājamās kultūras un vēstures vērtības. Lietošana: Digitālo karšu lietošana. Dabas un sabiedrībai nozīmīgo	Spēja plānot cirsma izstrādes darbus.	LKI 3. līmenis
		Identificēt saglabājamās dabas vērtības.			

4. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā PROFESIONĀLĀ kompetence (profesionālo zināšanu, prasmju, patstāvības un atbildības kopums)

Nr.p. k.	Uzdevumi	Prasmes	Profesionālās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
			objektu marķēšana cirsmā un digitālajos risinājumos.		
4.5.	Izvērtēt meža mašīnu pārvietošanās iespējas dažādā apvidū.	Lietot digitālās un drukātās mežsaimniecības kartes.	Izpratne: Meža augsnes, reljefs un īpašības. Meža mašīnu tipi. Lietošana: Pievešanas apstākļu klasifikācija. Digitālo un drukāto karšu lietošana.	Spēja plānot cirsmas izstrādes darbus.	LKI 3. līmenis
		Noteikt meža mašīnu piemērotību darbam konkrētā apvidū.			
		Novērtēt cirsmu izstrādes darba apstākļus.			
4.6.	Sagatavot cirsmas izstrādes tehnoloģisko karti.	Norādīt ar cirsmas izstrādi saistītos ierobežojumus un riska faktoros.	Lietošana: Tehnoloģiskajā kartē lietojamie apzīmējumi un prasības tās sagatavošanai. Digitālo un drukāto karšu lietošana.	Spēja plānot cirsmas izstrādes darbus.	LKI 3. līmenis
		Noteikt cirsmas izstrādes sleju secību.			
		Uzzīmēt cirsmas izstrādes tehnoloģisko shēmu.			

Koksnes produktu ražošana ar harvesteru.

4. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā PROFESIONĀLĀ kompetence (profesionālo zināšanu, prasmju, patstāvības un atbildības kopums)

Nr.p. k.	Uzdevumi	Prasmes	Profesionālās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
4.7.	Noregulēt harvestera manipulatoru atbilstoši operatora individuālajām prasmēm.	Novērtēt harvestera manipulatora kustību ātrumu un sabalansētību.	Lietošana: Manipulatora regulēšanas principi.	Spēja gāzt kokus un sagatavot koksnes produktus ar harvesteru.	LKI 4. līmenis
		Regulēt harvestera manipulatora kustību ātrumu.			
4.8.	Sagatavot koka stumbra sagarumošanas datni.	Atšķirt dažādus koksnes produktus un to vērtību.	Izpratne: Koka stumbra sagarumošanas optimizācijas principi. Lietošana: Koka stumbra sagarumošanas datnes sagatavošana un lietošana. Koku sugas. Koksnes produktu veidi. Koksnes produktu kvalitātes prasības.	Spēja gāzt kokus un sagatavot koksnes produktus ar harvesteru.	LKI 4. līmenis
		Izveidot koka stumbra sagarumošanas datni.			
4.9.	Kalibrēt harvestera mērīšanas sistēmas precizitāti.	Ielādēt koku stumbru datus digitālajā dastmērā.	Lietošana: Harvestera mērījumu kalibrēšana. Digitālā dastmēra, mērlentes lietošana un pārbaude. Koku izvēles principi harvestera kontrolmērījumiem.	Spēja gāzt kokus un sagatavot koksnes produktus ar harvesteru.	LKI 4. līmenis
		Izvēlēties atbilstošu koku kontrolmērījumiem.			
		Kalibrēt harvestera mērīšanas sistēmu.			

4. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā PROFESIONĀLĀ kompetence (profesionālo zināšanu, prasmju, patstāvības un atbildības kopums)

Nr.p. k.	Uzdevumi	Prasmes	Profesionālās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
		Mērīt koku stumbrus ar digitālo dastmēru.			
4.10.	Sagatavot koksnes produktus ar harvesteru visos ciršu veidos mežā.	Izvērtēt sagatavojamo koksnes produktu kvalitāti.	Izpratne: Koksnes produktu kvalitātes standarti. Lietošana: Harvestera darba metodes. Koksnes produktu kvalitātes prasības. Risku izvērtēšana cirsmā. Cērtamo un atstājamo koku izvēle. Kokmateriālu pievešanas ietekmējošie faktori.	Spēja gāzt kokus un sagatavot koksnes produktus ar harvesteru.	LKI 4. līmenis
		Lietot koku gāšanas metodes ar harvesteru.			
4.11.	Nomērīt mežaudzes rādītājus cirsmas izstrādes procesā un pēc tā (meža mašīnu operators).	Nomērīt atvērumus mežaudzē.	Lietošana: Mežaudzes mērīšanas paņēmieni un instrumenti. Noteikumu prasības par koku ciršanu mežā.	Spēja gāzt kokus un sagatavot koksnes produktus ar harvesteru.	LKI 4. līmenis
		Noteikt mežaudzes augstumu, biezību un šķērslaukumu.			
4.12.	Izvērtēt sava darba rādītājus prasmju pilnveidei.	Izmantot meža mašīnu darba laika un ražīguma uzskaites datus.	Lietošana: Darba metodes mašinizētā	Spēja izvērtēt mašinizēta darba rādītājus prasmju pilnveidei.	LKI 4. līmenis

4. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā PROFESIONĀLĀ kompetence (profesionālo zināšanu, prasmju, patstāvības un atbildības kopums)

Nr.p. k.	Uzdevumi	Prasmes	Profesionālās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
			mežistrādē. Mežizstrādes kvalitātes prasības.		
		Izmantot racionālākos darba paņēmienus.			
		Novērtēt padarītā darba kvalitāti.			
Koksnes produktu pievešana ar forvarderu.					
4.13.	Noteikt koksnes produktu izvietojumu krautuvē.	Aprēķināt koksnes produktu novietošanai nepieciešamo platību krautuvē.	Lietošana: Koksnes produkti. Kokmateriālu krautuvju plānošanas principi.	Spēja pievest krautuvē koksnes produktus ar forvarderu.	LKI 4. līmenis
		Noteikt koksnes produktu izvietojuma secību krautuvē.			
4.14.	Noregulēt forvardera manipulatoru atbilstoši operatora individuālajām prasmēm.	Novērtēt forvardera manipulatora kustību ātrumu un sabalansētību.	Lietošana: Manipulatora regulēšanas principi.	Spēja pievest krautuvē koksnes produktus ar forvarderu.	LKI 4. līmenis
		Regulēt forvardera manipulatora kustību ātrumu.			
4.15.	Komplektēt forvardera kravas ar dažāda veida koksnes produktiem.	Izvietot koksnes produktus kravas nodalījumā atbilstoši krautuves plānam.	Lietošana: Forvardera kravu komplektēšana. Forvardera kravas iekraušanas	Spēja pievest krautuvē koksnes produktus ar forvarderu.	LKI 4. līmenis

4. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā PROFESIONĀLĀ kompetence (profesionālo zināšanu, prasmju, patstāvības un atbildības kopums)

Nr.p. k.	Uzdevumi	Prasmes	Profesionālās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
		Novērtēt koksnes produktu pievešanas secību.	metodes. Digitālo karšu izmantošana.		
4.16.	Vadīt forvarderu dažādā apvidū un pievešanas apstākļos.	Izvērtēt atbalsta vai pretslīdešanas ķēžu lietošanas nepieciešamību.	Lietošana: Forvardera vadīšana. Meža un tehniskā infrastruktūra. Ķēžu veidi un pielietošanas principi. Kokmateriālu pievešanu ietekmējošie faktori.	Spēja pievest krautuvē koksnes produktus ar forvarderu.	LKI 4. līmenis
		Novērtēt pārvietošanās ierobežojumus.			
4.17.	Veikt pievešanas ceļu uzturēšanas pasākumus.	Novērtēt pievešanas ceļu nestspēju un nepieciešamo platumu.	Lietošana: Pievešanas ceļu uzturēšanas pasākumi, materiāli un metodes. Infrastruktūras šķērsošana.	Spēja pievest krautuvē koksnes produktus ar forvarderu.	LKI 4. līmenis
		Pastiprināt pievešanas ceļus, uzlabojot meža mašīnu braukšanas apstākļus.			
		Veidot ūdensteču šķērsojumus.			
4.18.	Izkraut koksnes produktus krautuvē.	Novietot forvarderu pareizā izkraušanās pozīcijā.	Lietošana: Koku sugas. Koksnes produktu veidi. Krautņu veidošanas darba drošības noteikumi. Kokmateriālu un enerģētiskās koksnes	Spēja pievest krautuvē koksnes produktus ar forvarderu.	LKI 4. līmenis

4. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā PROFESIONĀLĀ kompetence (profesionālo zināšanu, prasmju, patstāvības un atbildības kopums)

Nr.p. k.	Uzdevumi	Prasmes	Profesionālās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
		Šķirot koksnes produktus atbilstoši sagatavotajam sortimentam.	krautņu veidošanas principi. Koksnes produktu kvalitātes prasības.		
		Veidot koksnes produktu krautnes.			
Meža mašīnu tehniskās kārtības uzturēšana un vienkāršu remontu veikšana.					
4.19.	Aprīkot meža mašīnas ar atbalsta un pretslīdēšanas ķēdēm.	Izvēlēties apvidus apstākļiem piemērotas pretslīdēšanas vai atbalsta ķēdes.	Lietošana: Forvardera aprīkošana ar pretslīdēšanas un atbalsta ķēdēm. Ķēžu izvēle un aprīkošana atbilstoši augsnes apstākļiem, reljefam un laikapstākļiem.	Spēja uzturēt meža mašīnas tehniskā kārtībā un veikt vienkāršus remontus.	LKI 4. līmenis
		Uzmontēt un nospriegot atbalsta un pretslīdēšanas ķēdes.			
4.20.	Veikt meža mašīnu ikdienas un periodiskās apkopes.	Izvēlēties meža mašīnu apkopei nepieciešamos materiālus.	Lietošana: Meža mašīnu apkopju veikšana. Tehniskās apkopes instrumenti, tehniskie šķidrumi un materiāli.	Spēja uzturēt meža mašīnas tehniskā kārtībā un veikt vienkāršus remontus.	LKI 4. līmenis
		Nomainīt un papildināt tehniskos šķidrumus un nolietoto daļas.			

4. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā PROFESIONĀLĀ kompetence (profesionālo zināšanu, prasmju, patstāvības un atbildības kopums)

Nr.p. k.	Uzdevumi	Prasmes	Profesionālās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
4.21.	Noteikt meža mašīnu tehnisko mezglu bojājumus, veikt vienkāršus remontus.	Identificēt nepieciešamās rezerves daļas, izmantojot digitālos katalogus.	Lietošana: Meža mašīnu uzbūve un remonts. Rezerves daļu digitālo katalogu izmantošana. Remonta aprīkojums un instrumenti.	Spēja uzturēt meža mašīnas tehniskā kārtībā un veikt vienkāršus remontus.	LKI 4. līmenis
		Novērtēt tehnisko mezglu nolietojumu un bojājumus.			
		Remontēt tehniskos mežglus.			
4.22.	Regulēt meža mašīnu tehniskos mežglus.	Iestatīt tehniskos parametrus meža mašīnu datorprogrammās.	Izpratne: Meža mašīnu tehnisko mezglu uzbūve. Lietošana: Meža mašīnu tehnisko mezglu regulēšana. Meža mašīnu datorprogrammas.	Spēja uzturēt meža mašīnas tehniskā kārtībā un veikt vienkāršus remontus.	LKI 4. līmenis
		Mehāniski regulēt tehniskos mežglus.			
		Novērtēt meža mašīnu mezglu darbību atbilstoši tehniskajām prasībām.			
4.23.	Lietot naftas produktus absorbējošos materiālus.	Identificēt un sakopt piesārņojumu.	Lietošana: Rīcība piesārņojuma gadījumā. Naftas produktu absorbentu lietošana un utilizācija.	Spēja uzturēt darba vietu mežā atbilstoši vides aizsardzības prasībām.	LKI 3. līmenis
		Izvietot naftas absorbējošos materiālus ūdeņos.			

4. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā PROFESIONĀLĀ kompetence (profesionālo zināšanu, prasmju, patstāvības un atbildības kopums)

Nr.p. k.	Uzdevumi	Prasmes	Profesionālās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
		Novietot naftas absorbējošos paklājus augsnes aizsardzībai.			
4.24.	Ierīkot tehnisko šķidrumu, materiālu un atkritumu novietni.	Izvēlēties piemērotāko vietu tehnisko šķidrumu, materiālu iepakojumu un atkritumu novietošanai.	Lietošana: Tehnisko šķidrumu, materiālu veidi un iepakojumu marķējumi. Tehnisko šķidrumu, materiālu, atkritumu uzglabāšana mežā un utilizācija.	Spēja uzturēt darba vietu mežā atbilstoši vides aizsardzības prasībām.	LKI 3. līmenis
		Novērtēt tehnisko šķidrumu iepakojumu atbilstību noteikumiem.			
		Uzturēt kārtībā darba vietu mežā.			
Nokļūšana darbavietā mežā un/vai meža mašīnu apgāde.					
4.25.	Patstāvīgi nokļūt darbavietā.	Izvērtēt auto ceļu stāvokli un bīstamās situācijas uz ceļa.	Lietošana: Ceļu satiksmes noteikumi. Maršruta lapu aizpildīšana.	Spēja vadīt automobili, lai nokļūtu darbavietā mežā.	LKI 3. līmenis
		Vadīt automobili.			
4.26.	Izvērtēt vieglā automobiļa tehnisko gatavību dalībai ceļu satiksmē.	Novērtēt automobiļa tehniskā stāvokļa atbilstību drošai dalībai satiksmē.	Lietošana: Vieglo automobiļu apkope.	Spēja vadīt automobili, lai nokļūtu darbavietā mežā.	LKI 3. līmenis

4. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā PROFESIONĀLĀ kompetence (profesionālo zināšanu, prasmju, patstāvības un atbildības kopums)

Nr.p. k.	Uzdevumi	Prasmes	Profesionālās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
		Pārbaudīt tehnisko šķidrumu pietiekamību automobilī.			
4.27.	Noteikt optimālāko maršrutu līdz darbavietai mežā.	Izvēlēties izdevīgāko maršrutu.	Lietošana: Digitālo karšu lietošana.	Spēja vadīt automobili, lai nokļūtu darbavietā mežā.	LKI 3. līmenis
		Lietot digitālās ceļu kartes.			
4.28.	Nogādāt kravu uz darbavietu mežā.	Izvēlēties piemērotākos kravas nostiprināšanas līdzekļus.	Izpratne: Kravu pārvadāšanas normatīvi. Lietošana: Kravu stiprināšanas veidi. Kravu stiprināšanas līdzekļi.	Spēja sagatavot kravas pavaddokumentus un nogādāt kravu.	LKI 3. līmenis
		Nostiprināt pārvadājamo kravu.			
4.29.	Sagatavot kravu pavaddokumentus.	Aizpildīt kravas pavaddokumentus.	Lietošana: Pavaddokumentu aizpildīšanas noteikumi.	Spēja sagatavot kravas pavaddokumentus un nogādāt kravu.	LKI 3. līmenis
		Izvēlēties kravai nepieciešamo pavaddokumentu veidus.			

5. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā VISPĀRĒJĀ kompetence (vispārējo zināšanu, prasmju, patstāvības un atbildības kopums)

Nr.p.k.	Kompetenču joma	Prasmes	Vispārējās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
5.1.	Valsts valoda.	Ievērot latviešu literārās valodas normas lietišķajā saziņā.	Izpratne: Vārdu krājums. Gramatika un valodas funkcija. Valodas kultūra. Valodas stili un intonācija Verbālās un neverbālās mijiedarbības veidi.	Spēja izteikt un interpretēt jēdzienus, domas, faktus un viedokli gan mutiski, gan rakstiski valsts valodā.	LKI 4. līmenis
		Lietot valsts valodā profesionālo terminoloģiju.			
		Sazināties mutvārdos un rakstveidā dažādās profesionālās situācijās valsts valodā.	Lietošana: Valsts valoda. Nozares terminoloģija.		
5.2.	Daudzvalodu kompetence (t.sk. kultūras izpratnes un izpausmes kompetence).	Lietot profesionālo terminoloģiju svešvalodā.	Izpratne: Vārdu krājums. Gramatika un valodas funkcija. Verbālās un neverbālās mijiedarbības veidi. Valodas komunikācijas konteksts.	Spēja toleranti komunicēt multikulturālā vidē, ievērojot starpkultūru komunikācijas principus.	LKI 4. līmenis
		Sazināties ar dažādām sociālām grupām multikulturālā vidē.		Spēja izteikt viedokli gan mutiski, gan rakstiski svešvalodā, lietojot profesionālo terminoloģiju.	LKI 4. līmenis
		Sazināties mutvārdu un rakstveida komunikācijā svešvalodā.	Lietošana: Svešvalodas lietošana. Starpkultūru mijiedarbība. Nozares terminoloģija.		

5. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā VISPĀRĒJĀ kompetence (vispārējo zināšanu, prasmju, patstāvības un atbildības kopums)

Nr.p. k.	Kompetenču joma	Prasmes	Vispārējās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
5.3.	Matemātiskā kompetence un kompetence dabaszinātnēs, tehnoloģijās un inženierzinātnēs.	Identificēt zinātniski tehnoloģiskos pētījumus nozarē.	Izpratne: Dabaszinātņu, tehnoloģiju un inženierzinātņu jēdzieni un teorijas. Nozares tehnoloģiju attīstības virzieni. Lietošana: Nozares tehnoloģiju attīstības virzieni. Mērvienības un formas. Matemātikas instrumenti un metodes. Matemātikas terminoloģija. Statistikas elementi. Algebriskās izteiksmes. Analītiskā ģeometrija. Telpiski ķermeņi.	Spēja izmantot matemātisko domāšanu, metodes, izteiksmes un sakarības modelējot darba situācijas un uzdevumu izpildi.	LKI 4. līmenis
		Lietot matemātiskas metodes, izteiksmes un sakarības darba uzdevumu veikšanā.			
		Modelēt plānotā uzdevuma risinājuma gaitu.		Spēja izmantot zinātnisko pētījumu rezultātus, likumsakarības un tehnoloģiskās attīstības sasniegumus savā profesionālajā darbībā.	LKI 4. līmenis
		Novērtēt nozares tehnoloģiskās attīstības virzienus, sasaistot to ar savu profesionālo darbību.			
5.4.	Digitālā kompetence.	Ievērot informācijas tehnoloģiju drošības un personas datu aizsardzības prasības.	Izpratne: Datora un biroja tehnikas darbības principi. Lietošana: Īpašuma tiesību un personas datu aizsardzības pamatprincipi.	Spēja droši lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas profesionālajā darbā, ievērojot programmatūras licences nosacījumus,	LKI 4. līmenis

5. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā VISPĀRĒJĀ kompetence (vispārējo zināšanu, prasmju, patstāvības un atbildības kopums)

Nr.p. k.	Kompetenču joma	Prasmes	Vispārējās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
		Lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas profesionālajā darbībā.	Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju lietošana. Informācijas un komunikācijas sistēmu drošība. Datu apstrāde un drošība. Mākslīgā intelekta rīki.	intelektuālā īpašuma un personas datu aizsardzību.	
		Sagatavot profesionālā darba saturu, izmantojot lietojumprogrammas.		Spēja veidot digitālo saturu atbilstoši profesionālās darbības specifikai, ievērojot iespējamās drošības riskus.	LKI 4. līmenis
		Strādāt ar digitālām un analogām sistēmām.			
5.5.	Uzņēmējdarbības kompetence.	Iesaistīties jaunu ideju radīšanā, izrādot iniciatīvu.	Darba vides organizācijas process. Pašorganizēts darba process. Komandas darba organizēšana. Lēmumu pieņemšanas metodes. Plānošana metodes. Pašnovērtējuma mehānismi. Dokumentu noformēšanas prasības. Sadarbības principi. Priekšstats: Uzņēmējdarbības pamati. Normatīvie akti darbības jomā. Izpratne:	Spēja plānot un sekot līdzi darba izpildes termiņiem un kvalitātei, sabalansējot darba apjomu, laiku un racionālu resursu izmantošanu.	LKI 4. līmenis
		Izvērtēt ekonomiskos riskus un darba prioritātes.			

5. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā VISPĀRĒJĀ kompetence (vispārējo zināšanu, prasmju, patstāvības un atbildības kopums)

Nr.p.k.	Kompetenču joma	Prasmes	Vispārējās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
		Organizēt savu un komandas darbu kvalitatīvai uzdevumu izpildei.	Komercdarbības veidi. Tirgzinības pamati. Ekonomiskie resursi. Ekonomisko risku novērtēšana. Ilgtspējīgas ekonomikas pamatprincipi.	Spēja organizēt komandas darbu, izvērtējot ekonomiskos riskus un pieņemot pamatotus lēmumus atbilstoši savai kompetencei.	LKI 4. līmenis
		Pieņemt lēmumu par problēmu risinājumu savas kompetences ietvaros konkrētā situācijā.		Spēja aktīvi iesaistīties uzņēmuma darbības attīstībā, piedāvājot jaunas, racionālas idejas uzņēmuma efektivitātes paaugstināšanai.	LKI 4. līmenis
		Plānot darba apjomu, laiku un racionālu resursu izmantošanu.			
5.6.	Pilsoniskuma kompetence (t.sk. sociālā kompetence).	Apzināties pilsoniskas sabiedrības lomu un savu iesaisti demokrātijas attīstībā.	Priekšstats: Starptautiskie cilvēktiesību dokumenti. Izpratne: Latvijas Republikas valstiskums un tā juridiskais ietvars.	Spēja pildīt pilsoniskos pienākumus, nodrošinot sabiedrības tiesību ievērošanu.	LKI 4. līmenis

5. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā VISPĀRĒJĀ kompetence (vispārējo zināšanu, prasmju, patstāvības un atbildības kopums)

Nr.p. k.	Kompetenču joma	Prasmes	Vispārējās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
		Ievērot vispārējās un profesionālās ētikas normas.	Sabiedrība un tās attīstības virzieni. Tiesiskās attiecības. Sociālā dialoga būtība un sadarbības mehānismi. Efektīvas komunikācijas priekšnoteikumi. Sabiedrības ilgtspējas koncepcija. Lietošana: Indivīda tiesības, pienākumi un atbildība. Vispārējās un profesionālās ētikas pamatprincipi. Sabiedrības sociālā un politiskā struktūra. Sabiedrības labklājības izpausmes/rādītāji/ kritēriji. Pozitīvas saskarsmes paņēmieni.	Spēja apzināti piedalīties pilsoniskajā un sabiedriskajā dzīvē, balstoties uz izpratni par sociālajiem un politiskajiem konceptiem.	LKI 4. līmenis
		Pildīt pilsoniskos pienākumus.			
		Saskatīt dažādu sabiedrības jomu un parādību saistību ar morāli un tikumību.		Spēj iesaistīties demokrātiskā lēmumu pieņemšanā un pilsoniskās aktivitātēs ilgtspējīgai attīstībai.	LKI 4. līmenis
		Uzņemties atbildību par sava dzīvesveida kvalitāti.			
		Veidot mijiedarbību ar citiem cilvēkiem, respektējot sabiedrības daudzveidību un vienlīdzību.			
5.7.	Personīgā un mācīšanās mācīties kompetence.	Apgūt jaunas prasmes karjeras izaugsmei.	Izpratne: Faktu, teoriju un profesionālās darbības procesu likumsakarības. Profesionālās karjeras izaugsme.	Spēja novērtēt savu profesionālo pieredzi un mērķtiecīgi plānot	LKI 4. līmenis

5. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā VISPĀRĒJĀ kompetence (vispārējo zināšanu, prasmju, patstāvības un atbildības kopums)

Nr.p. k.	Kompetenču joma	Prasmes	Vispārējās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
		Mērķtiecīgi plānot profesionālo kompetenču pilnveidi.	<i>Lietošana:</i> Pašnovērtējuma mehānismi. Mācīšanās stratēģijas. Mācību un karjeras plānošana. Laika pārvaldības pamatprincipi. Karjeras attīstības novērtēšanas principi.	profesionālo kompetenču pilnveidi.	
		Novērtēt savas personīgās un sociālās attīstības iespējas.		Spēja apzināti mācīties tālāk, pilnveidojot savas profesionālās kompetences.	LKI 4. līmenis
		Novērtēt savu profesionālo pieredzi un profesionālās kompetences izaugsmes iespējas.			
5.8.	Darba tiesības un darba aizsardzība (t.sk. ugunsdrošība, elektrodrošība), vides aizsardzība (t.sk. zaļās prasmes) un civilā aizsardzība.	Atbildīgi rīkoties ārkārtas gadījumā.	<i>Priekšstats:</i> Darba aizsardzības sistēma. Vides aizsardzības sistēma. Civilās aizsardzības sistēma. <i>Izpratne:</i> Darba tiesiskās attiecības. Darba vides riska faktori to novērtēšanas metodes. Aizsardzības pasākumi darba vides faktoru ietekmes uz veselību mazināšanā. <i>Lietošana:</i> Darba tiesību normatīvie akti. Darba koplīgums. Darba līgums.	Spēja nodibināt darba tiesiskās attiecības un ievērot ārējo un organizācijas iekšējo normatīvo aktu prasības.	LKI 4. līmenis
		Ievērot darba tiesiskās attiecības.			
		Ievērot nozares saistošo normatīvo aktu prasības un organizācijas iekšējās kārtības noteikumus.		Spēja ievērot darba un vides aizsardzības, elektrodrošības, ugunsdrošības un civilās aizsardzības prasības,	LKI 4. līmenis
		Īstenot videi draudzīgu dzīvesveidu atbilstoši "zaļās domāšanas" principiem.			

5. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā VISPĀRĒJĀ kompetence (vispārējo zināšanu, prasmju, patstāvības un atbildības kopums)

Nr.p.k.	Kompetenču joma	Prasmes	Vispārējās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
		Lietot ABC shēmu kritisku veselības stāvokļu novērtšanai, dzīvības saglabāšanai un uzturēšanai.	Darba aizsardzības noteikumi. Darba vides riska faktoru novērtšanas preventīvie pasākumi. Drošības signāli un zīmes. Darba aizsardzības līdzekļi un to lietošana. Rīcība darba vides risku iestāšanās gadījumā. Ergonomikas prasības. Ugunsdrošības noteikumi. Rīcība ugunsgrēka gadījumā. Elektrodrošības noteikumi. Vides aizsardzības noteikumi. Civilās aizsardzības noteikumi. Rīcība ārkārtas gadījumos. Pirmās palīdzības sniegšana. "Zaļās domāšanas" principi. Ilgtspējīgas attīstības principi. Veselīga prāta, ķermeņa un dzīvesveida komponentes.	atbildīgi veicot profesionālos darba uzdevumus individuāli un komandā.	
		Novērtēt darba vides riska faktorus un to ietekmi uz veselību savas kompetences ietvaros.		Spēja kritiski novērtēt darba vides riska faktorus un novērst tos savas kompetences ietvaros.	LKI 4. līmenis
		Organizēt darbu atbilstoši darba aizsardzības, ugunsdrošības, elektrodrošības un vides aizsardzības prasībām.		Spēja atbildīgi rīkoties ārkārtas gadījumā un sniegt pirmo palīdzību.	LKI 4. līmenis
		Piemērot ergonomikas prasības darba vides iekārtošanai droša darba veikšanai.		Spēja izvērtēt problēmas un rīcību, balstoties uz ilgtspējas vērtībām un principiem.	LKI 4. līmenis

5. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā VISPĀRĒJĀ kompetence (vispārējo zināšanu, prasmju, patstāvības un atbildības kopums)

Nr.p.k.	Kompetenču joma	Prasmes	Vispārējās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
		Raksturot ilgtspēju kā jēdzienu, kas ietver vides, ekonomikas, sociālos un kultūras aspektus.		Spēja apzināti īstenot videi draudzīgu dzīvesveidu atbilstoši "zaļās domāšanas" principiem, nodrošinot sabiedrības ilgtspēju.	LKI 4. līmenis
		Rīkoties atbilstoši ilgtspējīgas attīstības principiem.			

Vispārīga informācija	
Iesniedzējs	Moderators
Iesniegums	Nav datu
Nozares ekspertu padomes, nozares ministrijas vai tās deleģētas institūcijas vai piesaistīto nozares ekspertu atzinums	Nav datu
Saskaņojums PINTSA	22.01.2026
Iepriekš saskaņotā redakcija	20.01.2026